

Justitiedepartementet
ju.da@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av Rättssäkerhetens pris (SOU 2025:111)

Er beteckning: Ju2025/02525

Länsstyrelsen i Norrbottens län instämmer i förslagen i avsnitt 12 och 16.5.

Länsstyrelsen i Norrbottens län motsätter sig bedömningen i avsnitt 15.4.4.

Avsnitt 12.7

Länsstyrelsen instämmer i förslaget att det bör införas en möjlighet för de allmänna förvaltningsdomstolarna att pröva en enskild parts yrkande om ersättning för rättegångskostnader inom ramen för målet i förvaltningsdomstolen.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att enskilda ges bättre rätt till en rättvis rättegång. Enligt länsstyrelsen uppfattning bör det dock betonas att utgångspunkten är, så som framförs i utredningen, att den enskilde ska klara av att föra sin talan på egen hand med hjälp av domstolarnas processlednings- och utredningsansvar. Det bör också kunna förutsättas att den myndighet som är första instans också fullgjort sitt utredningsansvar i enlighet med det offentlighetsreglerverk som syftar till att främja eller skydda olika allmänna eller enskilda intressen.

Enligt länsstyrelsens uppfattning är det viktigt att betona, så som även framförs i utredningen, att det bör vara relativt ovanligt att en enskild ska behöva anlita ett biträde eller vidta kostsamma utredningsåtgärder. Länsstyrelsen instämmer med det som anförts i utredningen att det inte uttömmande går att beskriva under vilka förutsättningar en enskild bör ha rätt till ersättning för rättegångskostnader för att tillgodose rätten till en rättvis rättegång. Om bedömningsgrunderna är alltför otydliga kan det dock, enligt länsstyrelsens uppfattning, finnas en risk att det kan uppfattas av

enskilda att det finns större möjligheter för rätt till ersättning än vad tanken varit med införandet av den föreslagna bestämmelsen.

Avsnitt 15.4.4

Länsstyrelsen motsätter sig den bedömning som framkommer i avsnittet.

Innan det finns någon praxis gällande den föreslagna bestämmelsen bör det vara svårt att uppskatta i hur många mål det kommer att bli aktuellt för det allmänna att ersätta en enskild parts rättegångskostnad. Länsstyrelsen har därför inga särskilda synpunkter på utredningens antagande att antalet mål inte kommer att överstiga 1 000 per år.

Länsstyrelsen motsätter sig däremot utredningens antagande att genomsnittskostnaden per mål uppgår till 20 000 kr. Enligt länsstyrelsens uppfattning är detta inte ett rimligt antagande av genomsnittskostnaden. Av utredningen framgår att det kan finnas befogad anledning för en enskild att lägga ned kostnader på processen i mål om komplicerade sakförhållanden som kräver omfattande utredning eller mål om rättsligt komplicerade frågor. Länsstyrelsen anser att ligger det i sakens natur att sådana mål också är kostnadskrävande, varför antagandet om en genomsnittskostnad på 20 000 kr per mål är lågt räknad. Det framgår inte heller av utredningen hur man kommit fram till detta antagande av genomsnittskostnaden.

Länsstyrelsen motsätter sig även att de kostnadsmässiga konsekvenserna ska hanteras inom ramen för varje myndighets anslag, utan att några extra medel tillförs. För det fall att länsstyrelsen skulle behöva ersätta enskilda parter rättegångskostnader kommer detta att påverka länsstyrelsens verksamhet, bland annat med risk för att myndigheten inte skulle kunna genomföra myndighetens uppdrag. De tillkommande kostnaderna behöver således hanteras genom särskilda medel som tillförs myndigheten. Länsstyrelsen anser att myndigheter måste få full kostnadstäckning i de fall de åläggs att betala rättegångskostnader i förvaltningsmål.

Avsnitt 16.5

Länsstyrelsen instämmer i förslaget till lag om ändring i förvaltningsprocesslagen.

De som medverkat i yttrandet

Detta yttrande har beslutats av landshövdingen Lotta Finstorp med chefsjuristen Jenny Blom som föredragande.